

БАСЕЙН НА Р.АРДА

ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ПРОБЛЕМИ

инж. Мария Бабукчиева
началник отдел "Планиране и стопанисване"

ХАРАКТЕРИСТИКА НА БАСЕЙНА

ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

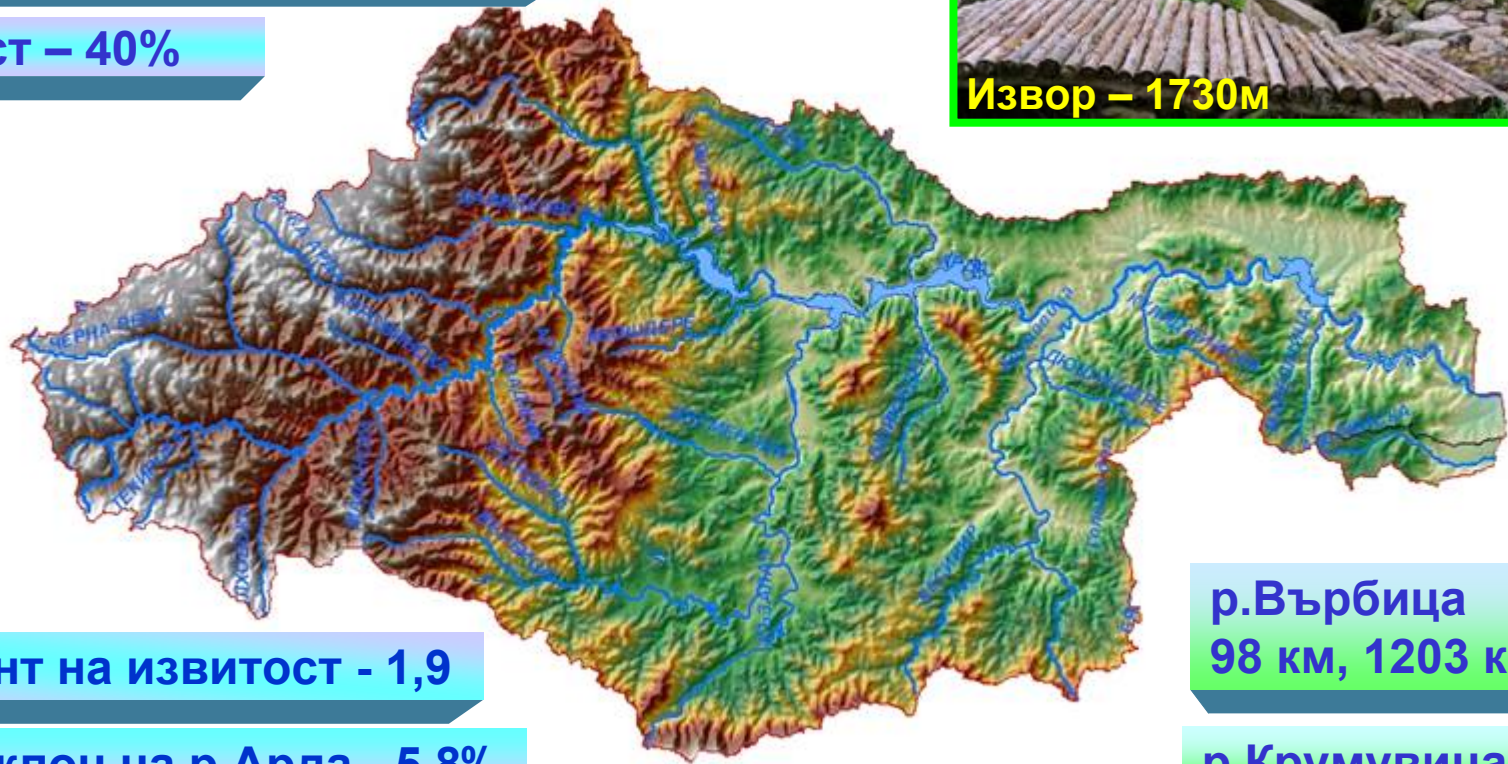
Р.Арда и р.Атеринска

Водосбор – 5 201 кв.км (15,22 % от ИБР)

Общ ресурс – 2437 млн.куб.м (33,6% от ИБР)

Дължина до границата – 241 км

Залесеност – 40%

Коефициент на извитост - 1,9

Среден наклон на р.Арда - 5,8‰

Гъстота на речната мрежа 1,32 км/км²

р.Върбица
98 км, 1203 км²

р.Крумувица
58 км, 671 км²

АДМИНИСТРАТИВНО ДЕЛЕНЕ

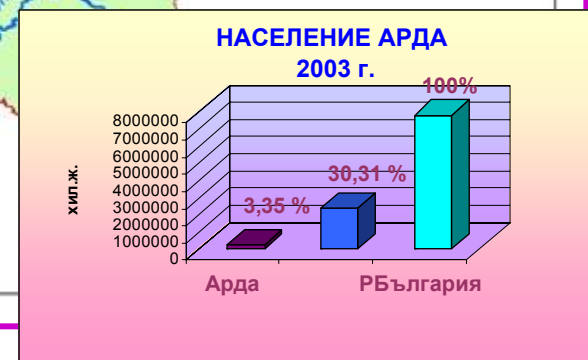
НАСЕЛЕНИ МЕСТА:

- АРДА – 680 бр.
- АТЕРИНСКА – 2 бр.

ОБЩИНИ:

- Арда – 18 бр. - 100 %, 11 бр. и части от 7
- Атеринска – част от 1 община

Население – 261 736 души (2003 г.) - 11,1 % от ИБР

ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

ВОДНИ ТЕЛА И ТИПОВЕ ВОДИ

Категория “РЕКИ”

3 ТИПА

Планински каменен тип

Средно големи реки

Пресъхващи реки

ВТ “РЕКИ” - 36

ВОДНИ ТЕЛА И ТИПОВЕ ВОДИ

Категория “ЕЗЕРА”

4 ТИПА

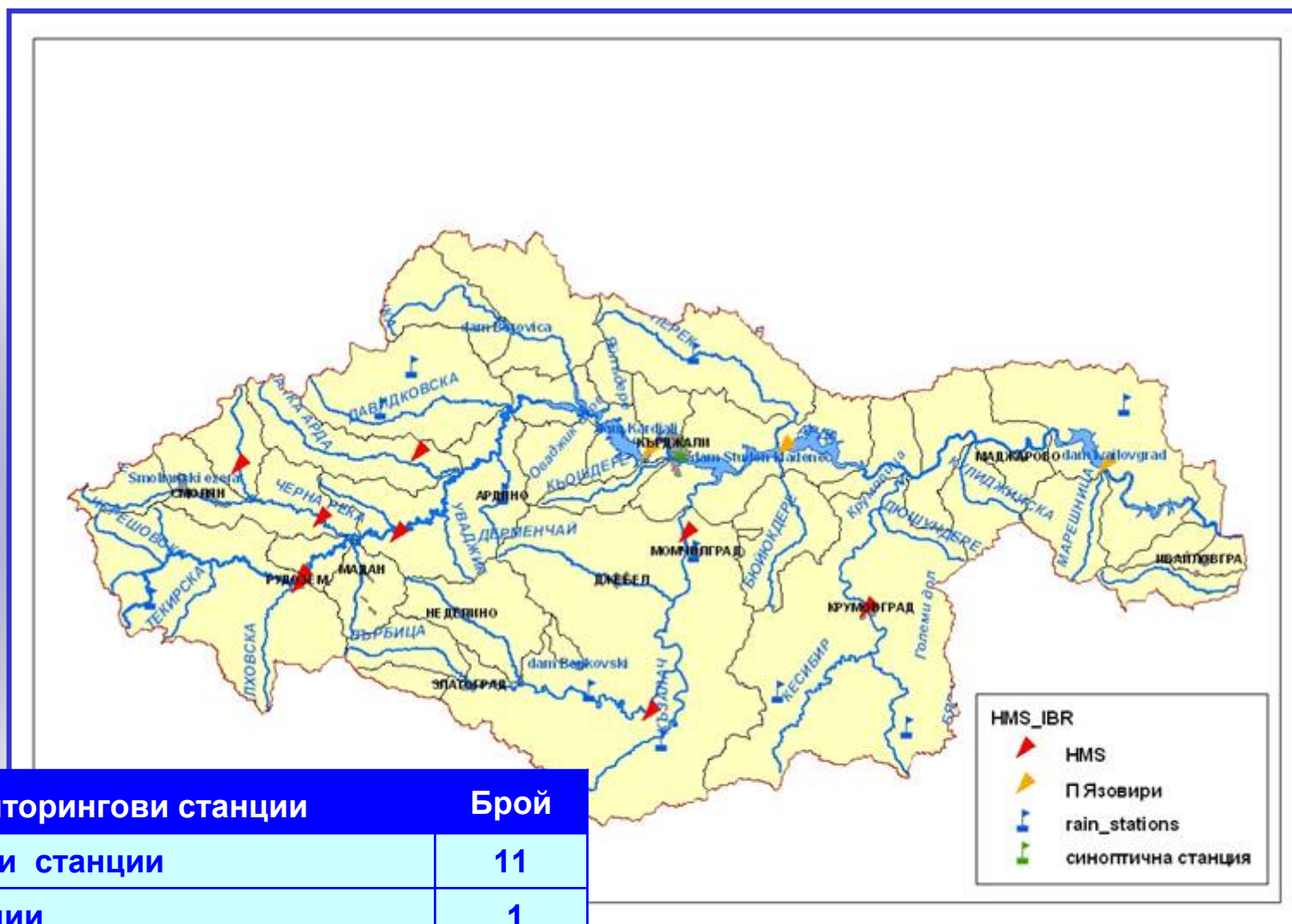

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ОТ ЧОВЕШКА ДЕЙНОСТ ВЪРХУ ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДНИ ТЕЛА

ВОДОПОЛЗВАНЕ

МРЕЖА ЗА МОНИТОРИНГ НА КОЛИЧЕСТВОТО

Мониторингови станции	Брой
Дъждомерни станции	11
Метео станции	1
ХМС	9
Ведомствени на П"Язовири каскади"	3

ВОДОПОЛЗВАНЕ ПО СЕКТОРИ

водохващания от:	За ПБН - 12 бр.	За индустрия -27 бр	За напояване и риборазвъждане -16 бр.
реки	11	17	10
язовири	1	10	6

ВОДОПОЛЗВАНЕ

ЕЛЕКТРОПРОИЗВОДСТВО

застроено водно количество – **415,48 м³/с**

годишен лимит – **4707,61 млн.м³**

ПИТЕЙНО-БИТОВИ НУЖДИ

ползван годишен обем – **6,588 млн.м³**

ИНДУСТРИЯ

ползван годишен обем – **14,404 млн.м³**

НАПОЯВАНЕ

ползван годишен обем – **16,503 млн.м³**

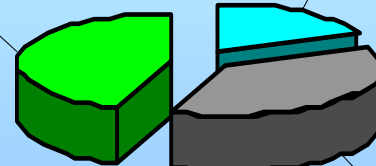
СПОГОДБА БЪЛГАРИЯ - ГЪРЦИЯ от 1964г

НАПОЯВАНЕ – 186 млн м³

ВОДОПОЛЗВАНЕ ПО СЕКТОРИ

към септември 2005 г.

напояване
и
риборазвъ
ждане
44%

битов
сектор
18%

индустрия
38%

ПИТЕЙНО - БИТОВО ВОДОПОЛЗВАНЕ

по Наредба №12

Водоизточник	Водоснабдено населено място	"В и К"	Категория
яз.Боровица	гр.Кърджали, Момчилград;30-100хил.	Кърджали	A2
р. Козма дере	с.Равен;<10 хил.жит.	Кърджали	A3
Чифлика ляв ръкав	с.Стърница ,с.Давидково, с.Баните <10 хил.жит.	Смолян	A3
р. Искрец - Пловдивци	с.Средец;гр.Мадан <10 хил.жит.	Смолян	A2
р. Голямя -Корита	с.Средец; гр.Мадан <10 хил.жит.	Смолян	A1
р.Конска-ляв ръкав ,с.Смилян	с.Смилян;<10 хил.жит.	Смолян	A2
р.Конска-десен ръкав ,с.Смилян	с.Смилян;<10 хил.жит.	Смолян	A1
Катранска рампа (сезонно) с.Липец	с.Бърчево ,с.Кошница ,с.Липец;<10 хил.жит.	Смолян	A1
Чифлика десен ръкав-с.Стърница	с.Стърница, Давидково,Баните; <10 хил.жит.	Смолян	A3
р. Елховска (сезонно) с.Бърчево	с.Бърчево ,с.Кошница ,с.Липец;<10 хил.жит.	Смолян	A2
Елезово (сезонно) с.Кошница	с.Бърчево ,с.Кошница ,с.Липец;<10 хил.жит.	Смолян	A2

ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ

ПОКАЗАТЕЛИ (2003÷2005 Г.)

ВОДОСНАБДЯВАНЕ:

- НАСЕЛЕНИЕ СВЪРЗАНО С ВОДОПРОВОДНА МРЕЖА - 87,66%
- НАСЕЛЕНИЕ НА РЕЖИМ НА ВОДОПОЛЗВАНЕ - 13%
- ДЪЛЖИНА НА ИЗГРАДЕНАТА ВОДПОРОВДНА МРЕЖА - 5114 км
- ОБЩИ ЗАГУБИ ПО ВОДОПРЕНОСНАТА МРЕЖА - 50%
- СЕЛИЩА НА РЕЖИМ НА ВОДОПОЛЗВАНЕ - 43 БР.

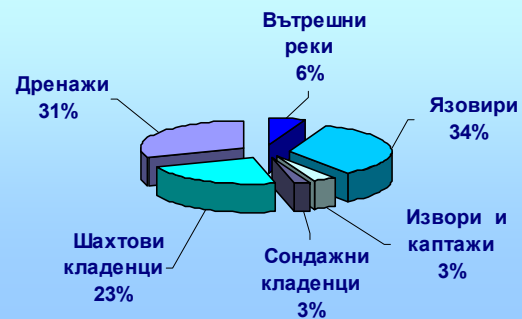
КАНАЛИЗАЦИЯ:

- НАСЕЛЕНИЕ СВЪРЗАНО С КАНАЛИЗАЦИЯ – 62 %
- ДЪЛЖИНА НА ИЗГРАДЕНАТА КАНАЛИЗАЦИЯ - 269 км
- СЕЛИЩА С КАНАЛИЗАЦИЯ НАД 10 000 ЕЖ – 2 бр
- СЕЛИЩА С КАНАЛИЗАЦИЯ НАД 2 000 ЕЖ – 13 бр
- СЕЛИЩА С КАНАЛИЗАЦИЯ ПОД 2 000 ЕЖ – 38 бр
- ИЗГРАДЕНИ СПСОВ – 0 бр

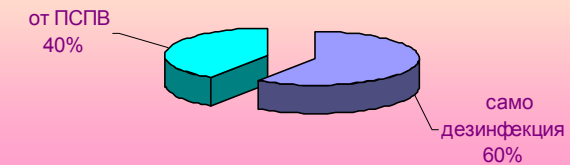
ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ

ПОКАЗАТЕЛИ (2003÷2005 Г.)

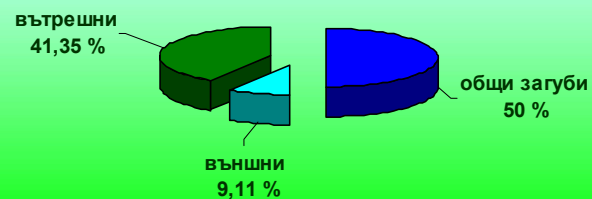
Дял на иззетите води в зависимост от вида водоизточник

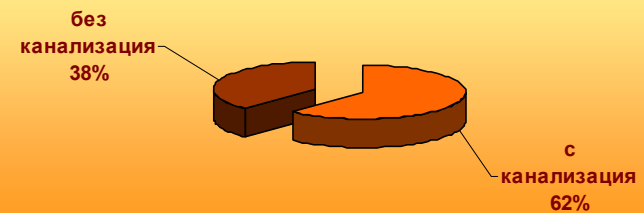
Дял на пречистените води (частично и пълно), от общо иззетите

Загуби на постъпилата вода във водопреносната мрежа

Дял на населението свързано с канализация

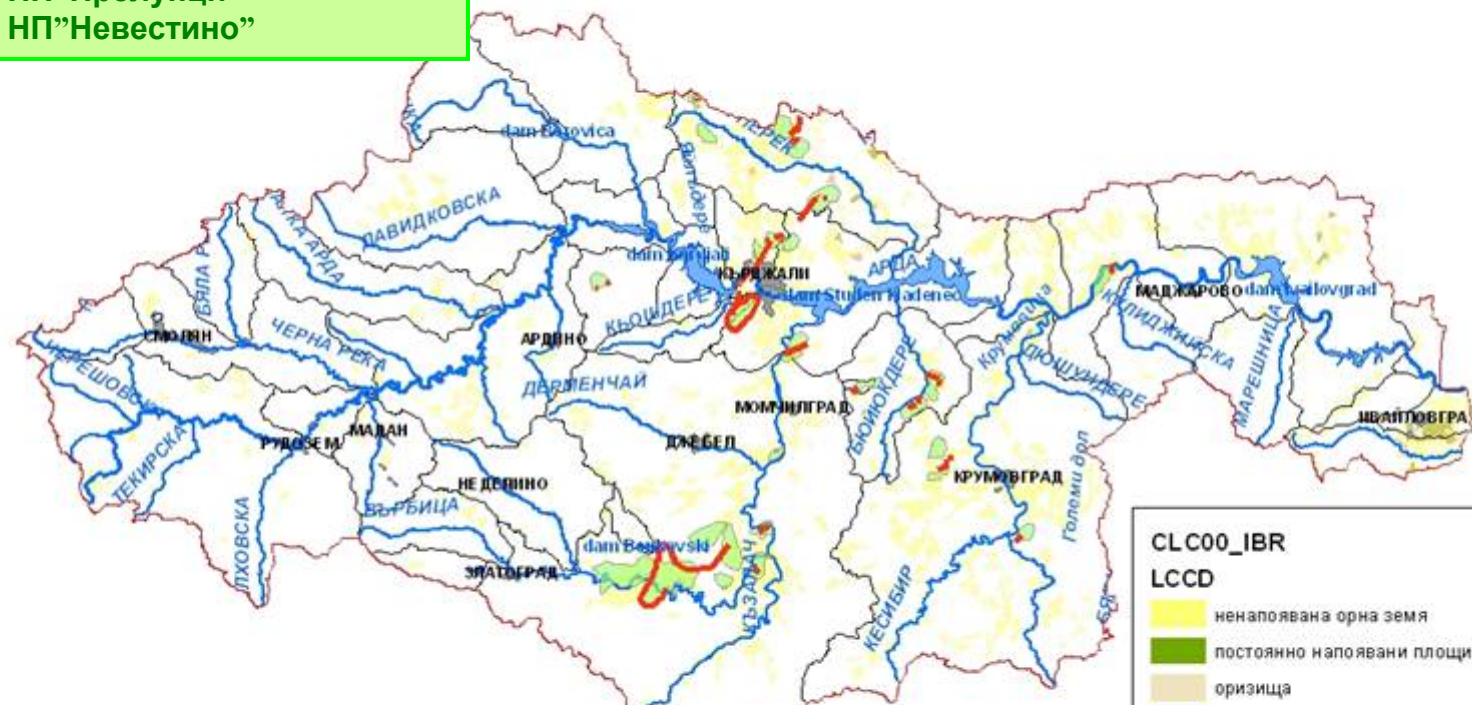

НАПОЯВАНЕ

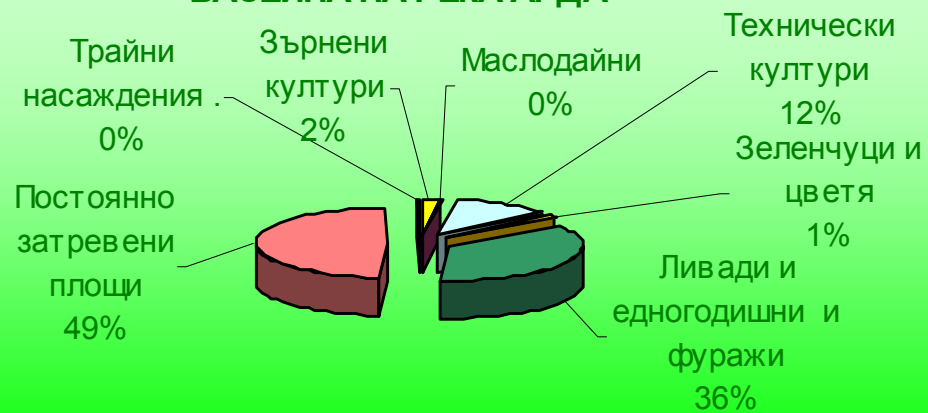
24 броя напоителни полета,
от които пи-големите са:

- НП "Добромирци"
- НП "Прелупци"
- НП "Невестино"

- **69,10 %** - обработваеми площи, от площта на водосбора на басейна
- **1,76 %** - годни за напояване площи, от площта на водосбора на басейна
- **2,56 %** - обработваемите площи, от годните за напояване
- **16,503 млн.м3** - използвани водни количества за напояване

ОСНОВНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ КУЛТУРИ ОТГЛЕЖДАНИ В БАСЕЙНА НА РЕКА АРДА

Области	Зърнен и култур и	Маслодайн и	Техниче ски култури	Зеленчуц и и цветя	Ливади и едногодишн и и фуражи	затреве ни площи	Трайни Насажд ения .
Смолян	52930	0	350790	19000	1218900	1366890	240
Кърджали	6950	20	85790	5650	60410	357620	3920
Пловдив	9070	2230	1290	90	5100	0	680
Хасково	4960	1950	3160	1400	2660	27800	4170
Общо	73910	4200	441030	26140	1287070	1752310	9010

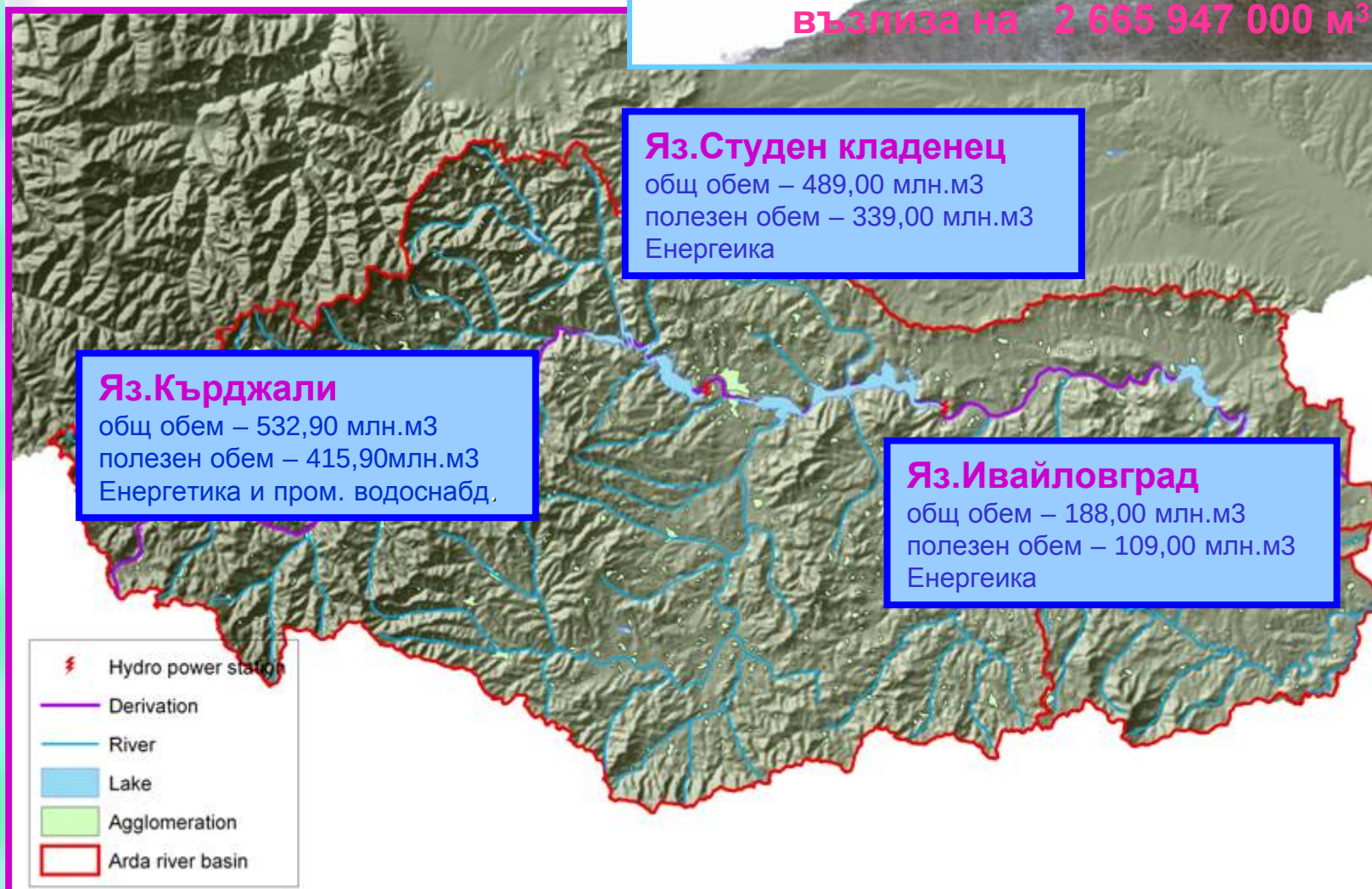

КАСКАДА "АРДА"

ОБЩИЯТ ПРИТОК НА
ЯЗОВИРИТЕ ОТ КАСКАДА "АРДА"

възлиза на 2 665 947 000 м³

ДЕЙСТВУВАЩИ ВЕЦ В БАСЕЙНА НА АРДА

В Е Ц	Застроено количество (м3/сек)	Лимит (м3/сек)	Инсталирана мощност (кВт)
ВЕЦ"Ивайловград"	270	1937	103500,00
ВЕЦ"Студен кладенец"	120	1372	64000,00
ВЕЦ"Кърджали"	162	658,8	106400,00
ВЕЦ "Бял извор"	12	137,3	1850
ВЕЦ"Устово"	1,8	26,4	580
ВЕЦ"Хубча"(съществуващ а)	0,6	7,07	170
МВЕЦ "Мадан 2000"	16	213	767,5
МВЕЦ "Давидково 1"	2,4	31,59	1600,00
МВЕЦ "Средногорци"	17,2	213,16	1030,00
МВЕЦ"Черна"	2	49,49	1150
МВЕЦ "Алеко и синове"	0,4	3,96	262
МВЕЦ "Давидково 2"	2,5	31,59	823
МВЕЦ "Златоград"	1,8	20,95	544
МВЕЦ "Чинара"	0,375	5,3	146
14 бр	415,475	4 707,61	282 822,50

Към края на 2005 г има издадени разрешителни за 34 бр. МВЕЦ

МОРФОЛОГИЧНИ ИЗМЕНЕНИЯ

РЕЧНИ ВОДОХВАЩАНИЯ – 46 бр:

- Питейно-битово водоснабдяване – 11 бр.
- Напояване – 7 бр.
- Енергодобив – 11 бр.
- Индустрия – 17 бр.

БАЛАСТРИЕРИ – 40 бр.:

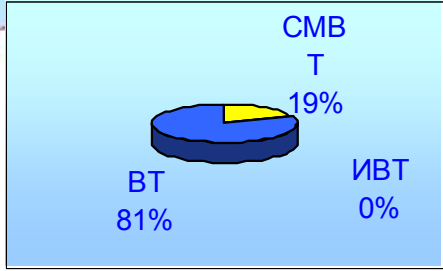
- Брой засегнати участъци – 74, с обща дължина – 26 013 м
- Разрешен годишен лимит - 362 448 м3

КОРЕКЦИИ НА РЕКИ – 6 бр.

с обща дължина – 4271 м

Изграждане на “Противофилтрационен праг на р. Върбица” с дължина 1000 м

РЕГУЛИРАНИ ОБЕМИ - 100 броя язовири, с общ обем 1087,32 млн.м3

ЕМИТЕРИ ВЪВ ВОДИТЕ

КАНАЛИЗАЦИИ НА НАСЕЛЕНИ МЕСТА

ВИД ЕМИТЕР	БРОЙ ПСОВ НМ	ВОДИ (хил. м3/г)
КС за НС >10 000 е ж	2	15 263
КС за НС от 2000 до 10 000 е ж	13	2 638
КС за НС < 2000 е ж	38	126
НС без КС	627	

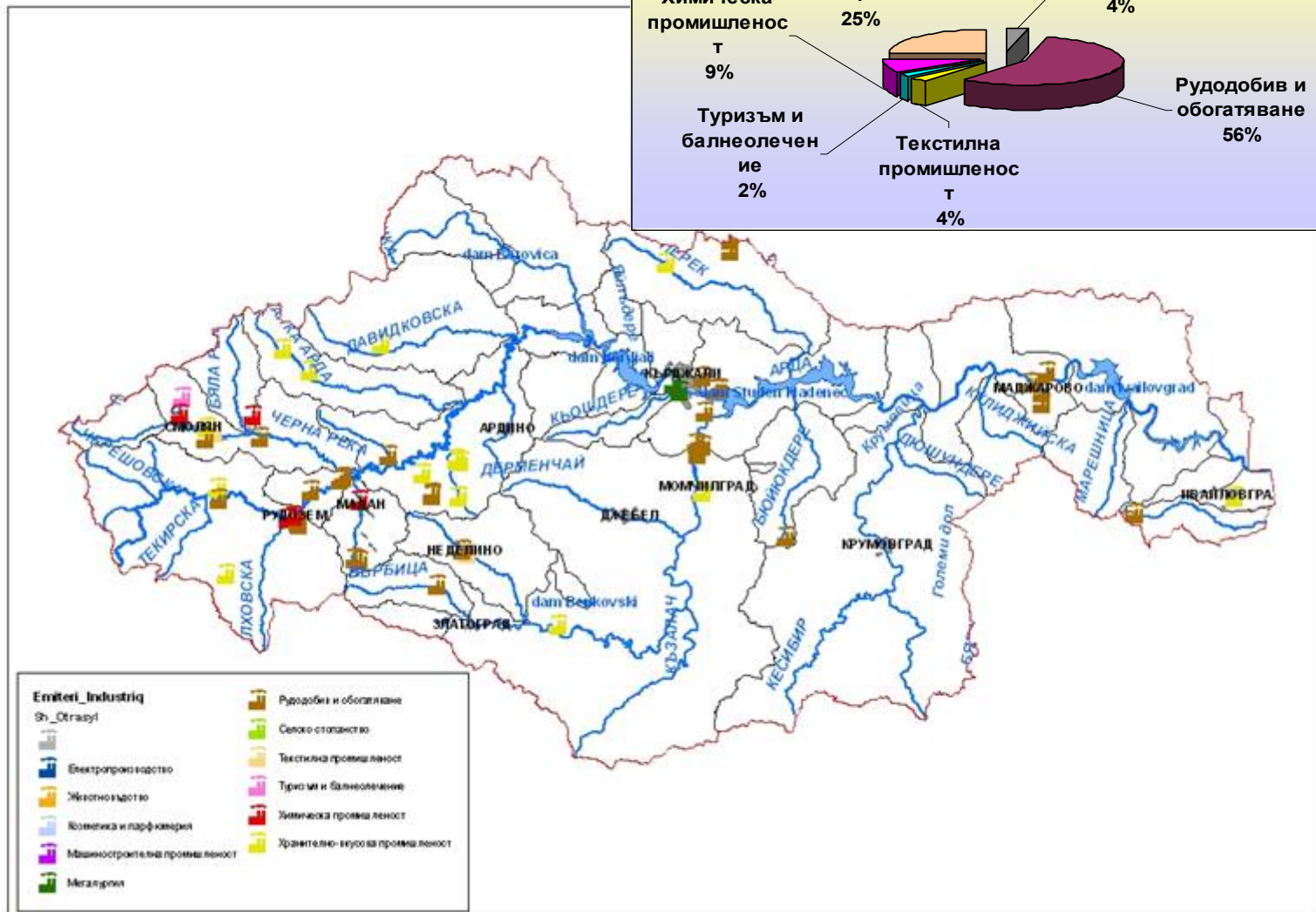
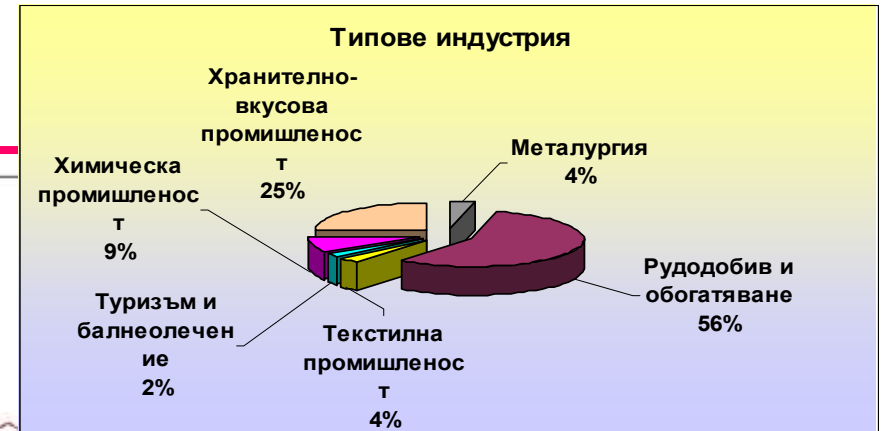
ЕМИТЕРИ - ИНДУСТРИЯ

Актуализация
на таблицата !

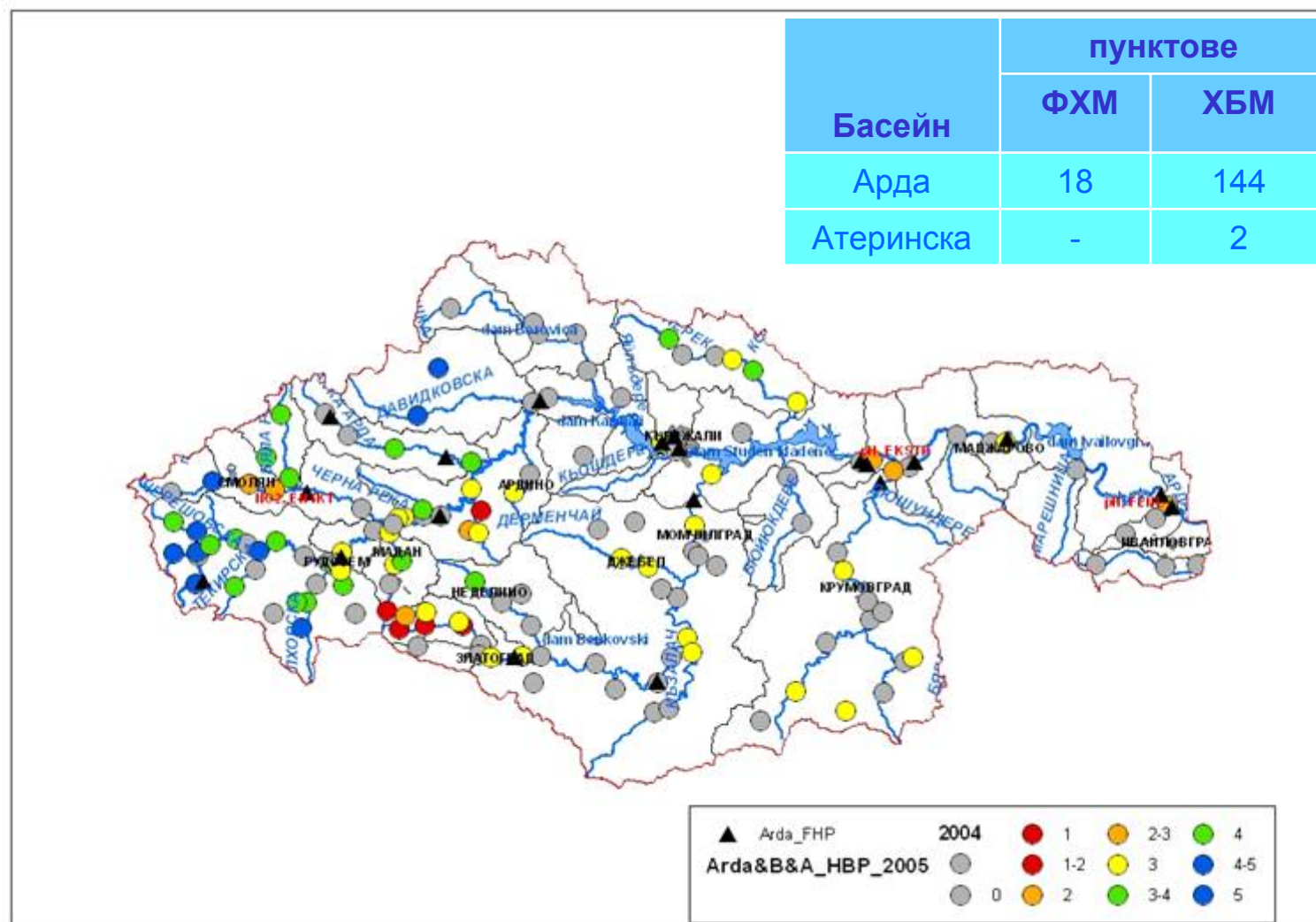

ВИД ЕМИТЕР ИНДУСТРИЯ	БРОЙ	ВЕЩЕСТВА	ЗАУСТЕНИ ВОДИ (хил. м3/г)
ИЗПУСКАЩИ ОПАСТИ ВЕЩЕСТВА	6	Cd	9785,1
ИЗПУСКАЩИ ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА	10	Zn, Cu, Ni, Cr, Pb, As	12971,5
ИЗПУСКАЩИ ПРИОРИТЕТНИ ВЕЩЕСТВА	9	Cd, Ni, Pb	14243,4
КОМПЛЕКСНИ РАЗРЕШИТЕЛНИ	1	pH, Cd, Hg, Zn, Cu, Pb, As, Fe и Неразтворени вещества	7570
ДРУГИ	9	pH, БПК ₅ , ХПК, Неразтворени вещества, Екстахируеми вещества , Нефтопродукти, Желязо, NH ₄ – N, NO ₂ – N, NO ₃ – N, PO ₄ - P, total-P, total-N, и др.	147,8

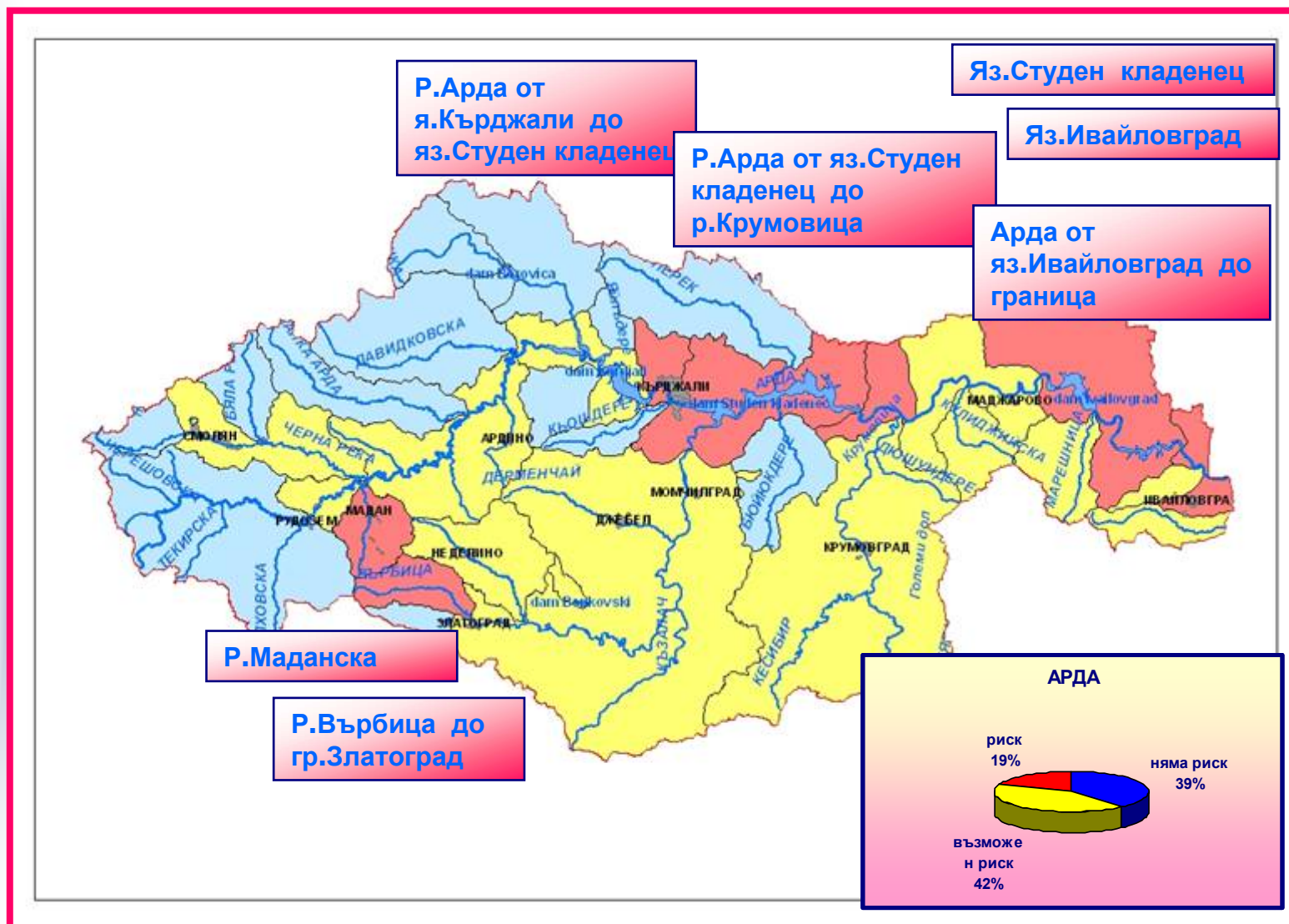
ЕМИТЕРИ - ИНДУСТРИЯ

МОНИТОРИНГОВА МРЕЖА ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ

ОЦЕНКА НА РИСКА ЗА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДНИ ТЕЛА ДА НЕ ПОСТИГНАТ ЕКОЛОГИЧНИТЕ ЦЕЛИ

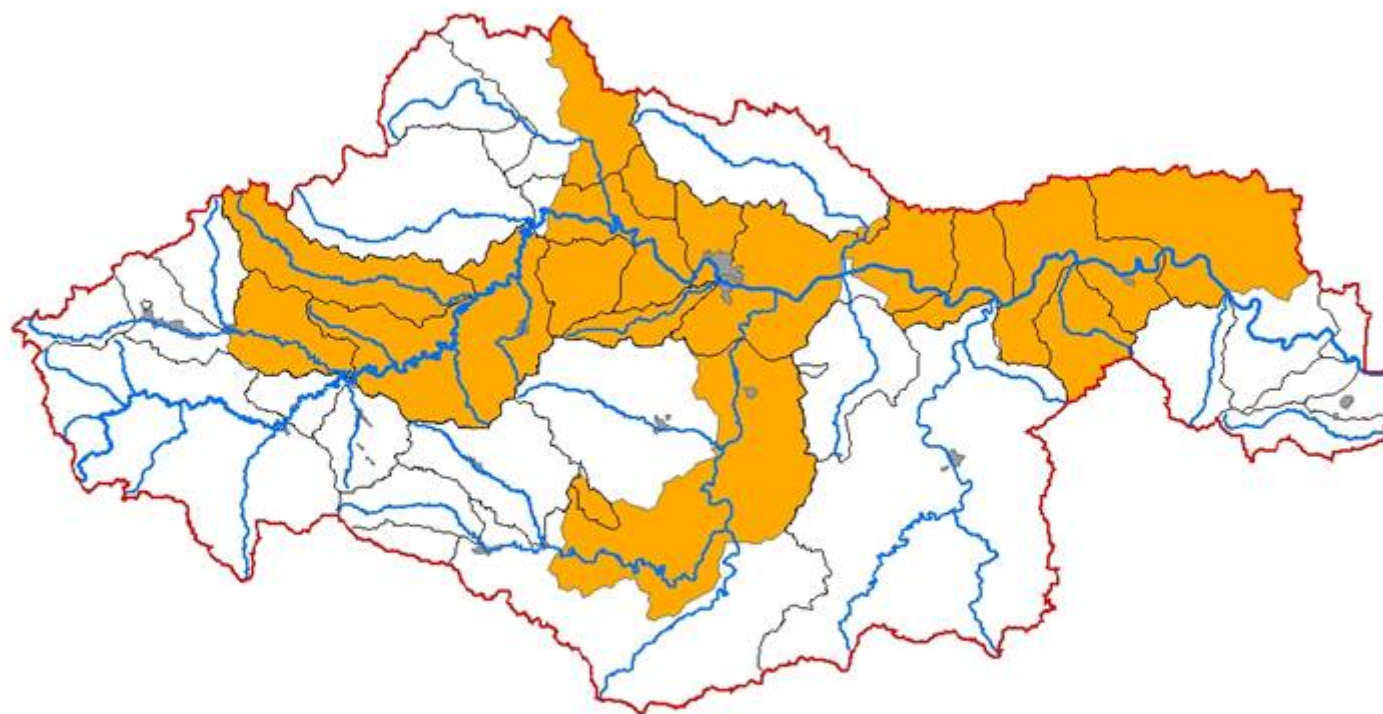
ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ

ПИТЕЙНИ ВОДНИ ТЕЛА

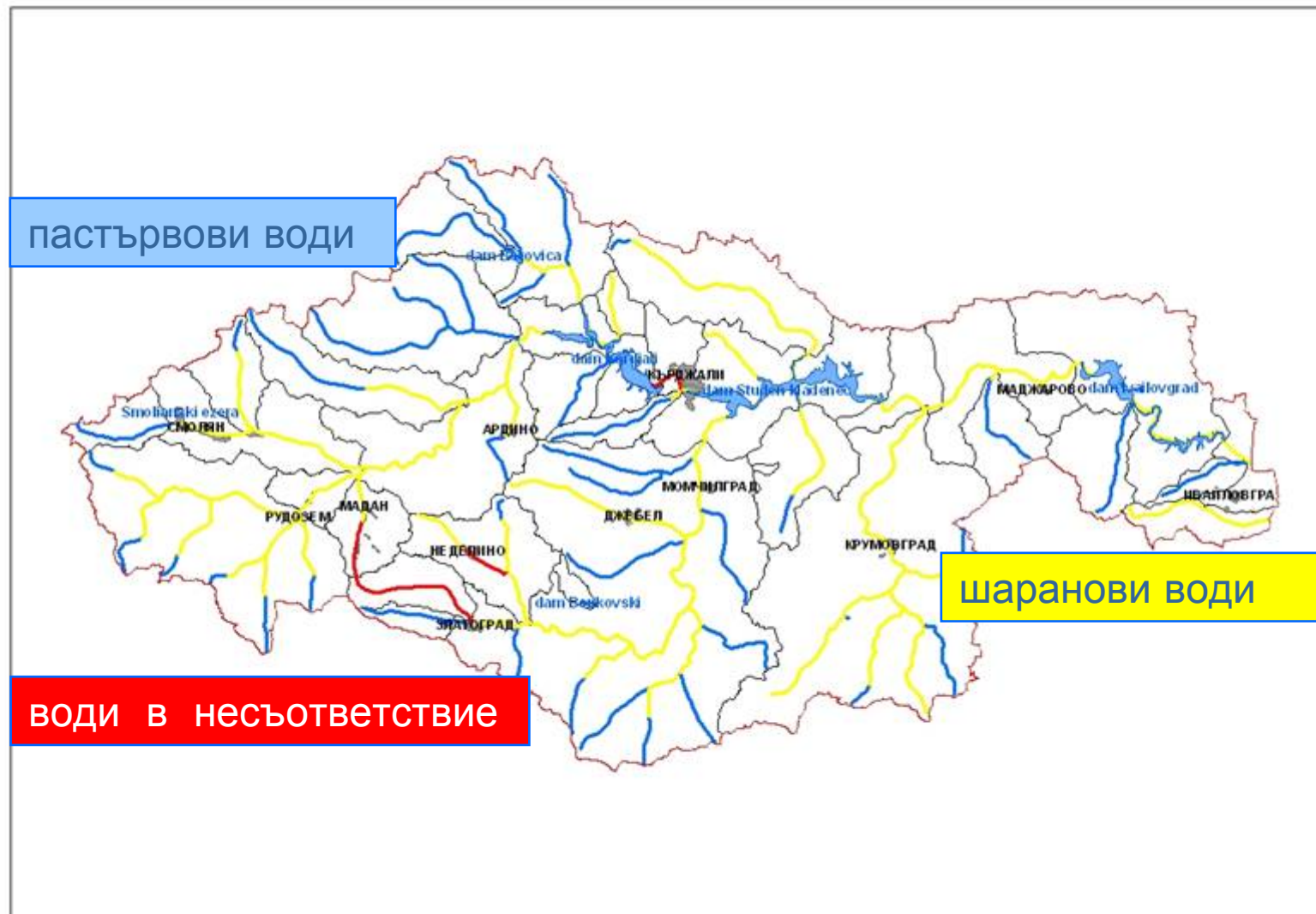

ЧУВСТВИТЕЛНИ ЗОНИ

ЧУВСТВИТЕЛНИТЕ ЗОНИ заемат 37 % от площта на водосбора

ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЗОНИ ЗА РИБИ В РЕКИТЕ

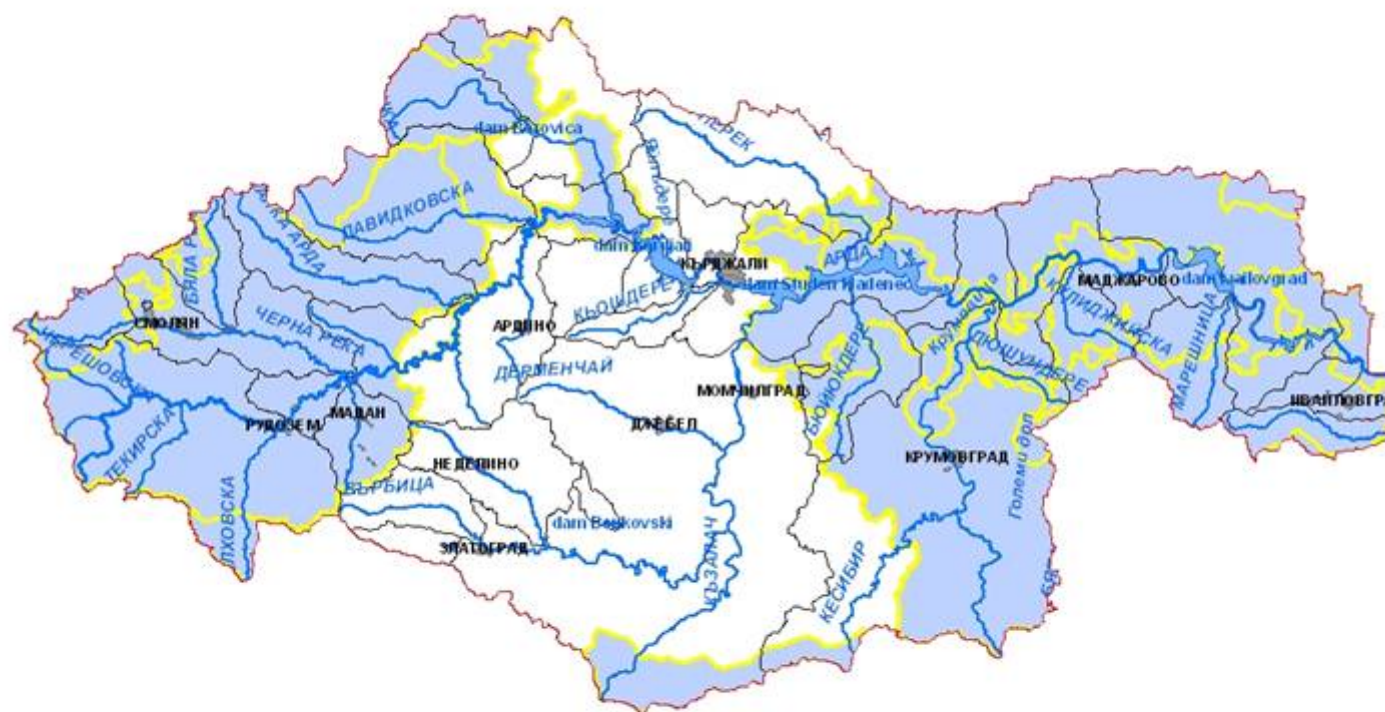
ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ ПО ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ВОДИТЕ

ЗМ – 10 бр

№	Категория	Име на ЗТ	Значим обект	Площ на ЗТ (ха)	Нас. място
1	Р	Соскавчето	Увивна растителност	177,50	гр. Смолян
2	ПР	Амзово	Обикновен плаун	0,30	гр. Смолян
3	ЗМ	Големият сипей	Природен ландшафт	653,90	с. Рабово, с. Бял кладенец
4	ЗМ	Находище на венерин косъм	Венерин косъм	1,50	гр. Кърджали

ПОТЕНЦИАЛНИ МЕСТА ПО НАТУРА 2000

Потенциалните места по Натура 2000 представляват 67% от водосбора

ПОДЗЕМНИ ВОДИ

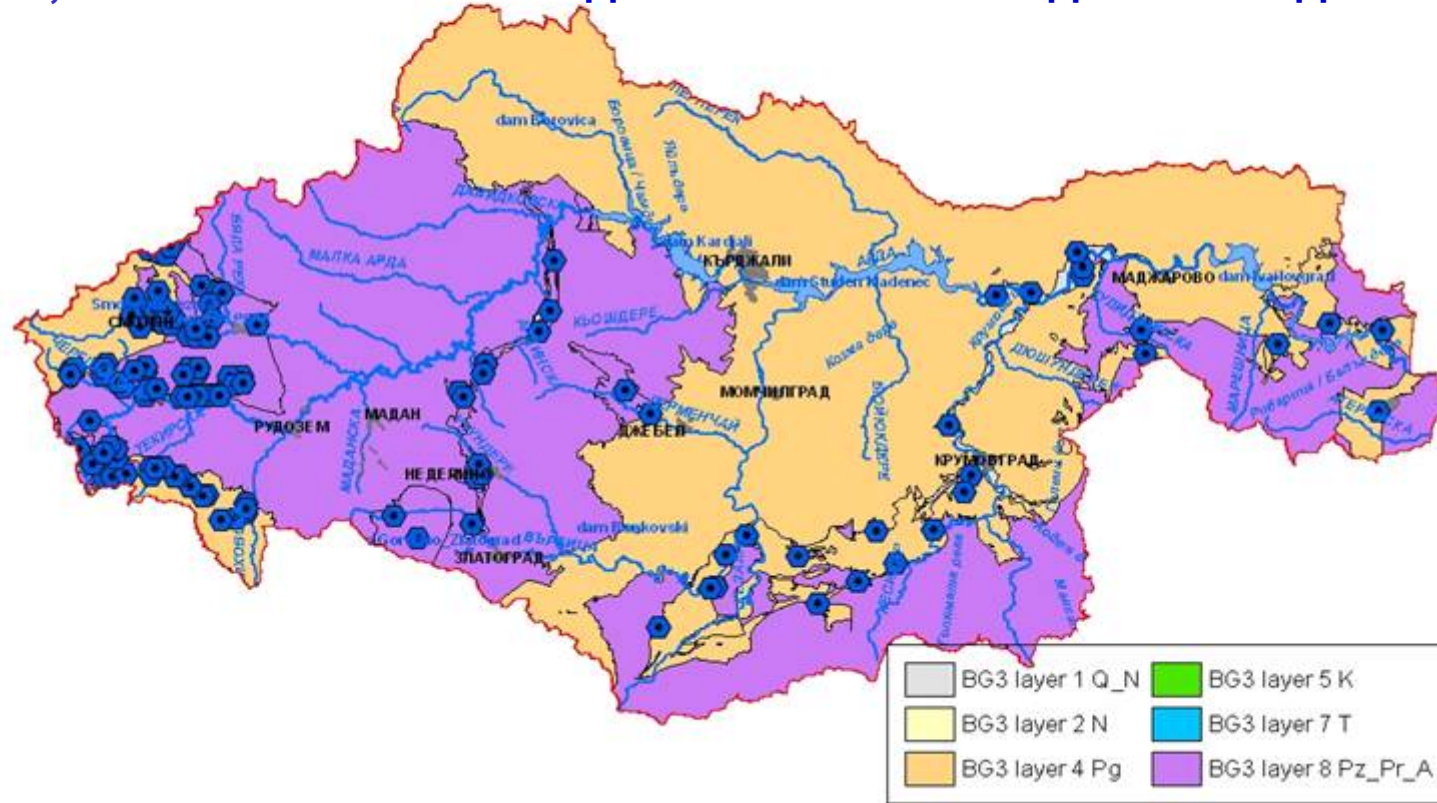
ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА В БАСЕЙНА НА Р.АРДА

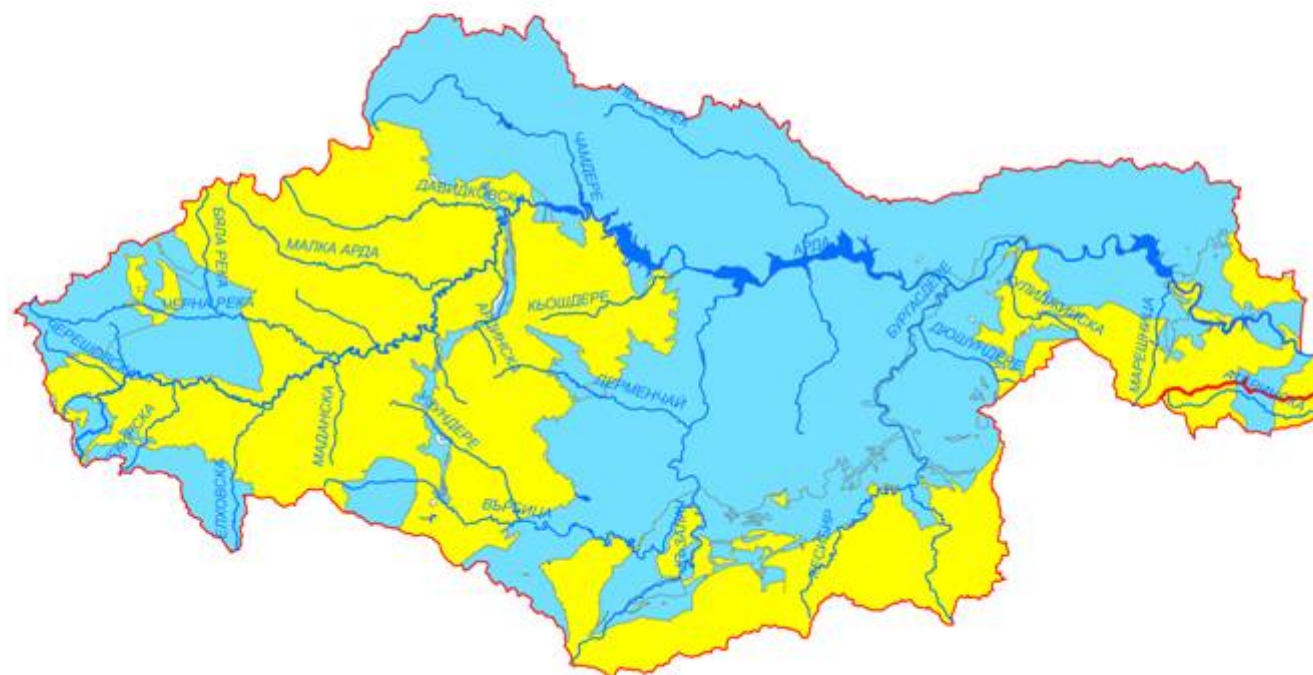
№	ВОДОНОСЕН ХОРИЗОНТ	КОД	ИМЕ
1	КВАТЕРНЕР	BG3G00000Q010	Алувиален водоносен хоризонт-средно течение р.Арда и д. т. р. Крумовица
2		BG3R00000Q048	Алувиален водоносен хоризонт на р.Върбица и р.Перперек
3	ПАЛЕОГЕН	BG3G0000Pg3021	Pg водоносен хоризонт - Смолян
4		BG3G0000Pg022	Pg водоносен комплекс Рудозем
5		BG3G0PtPg2023	Крумовград - Кирковска пукнатинно-карстова зона
6		BG3G0PtPg2024	Ивайловградски пукнатинно-карстов масив
7		BG3G0000Pg028	Източно Родопски слабоводоносен палеогенски комплекс
8	ПРОТЕРОЗОЙ	BG3G0000Pt040	Ермореченски карстов басейн
9		BG3G0000Pt042	Ардино-Неделински карстов басейн
10		BG3G0000Pt043	Смолянски карстов масив
11		BG3G0000Pt046	Централно Родопски слабоводоносен пукнатинен комплекс

0,26 % от ресурса се използва за питейно-битово водоснабдяване

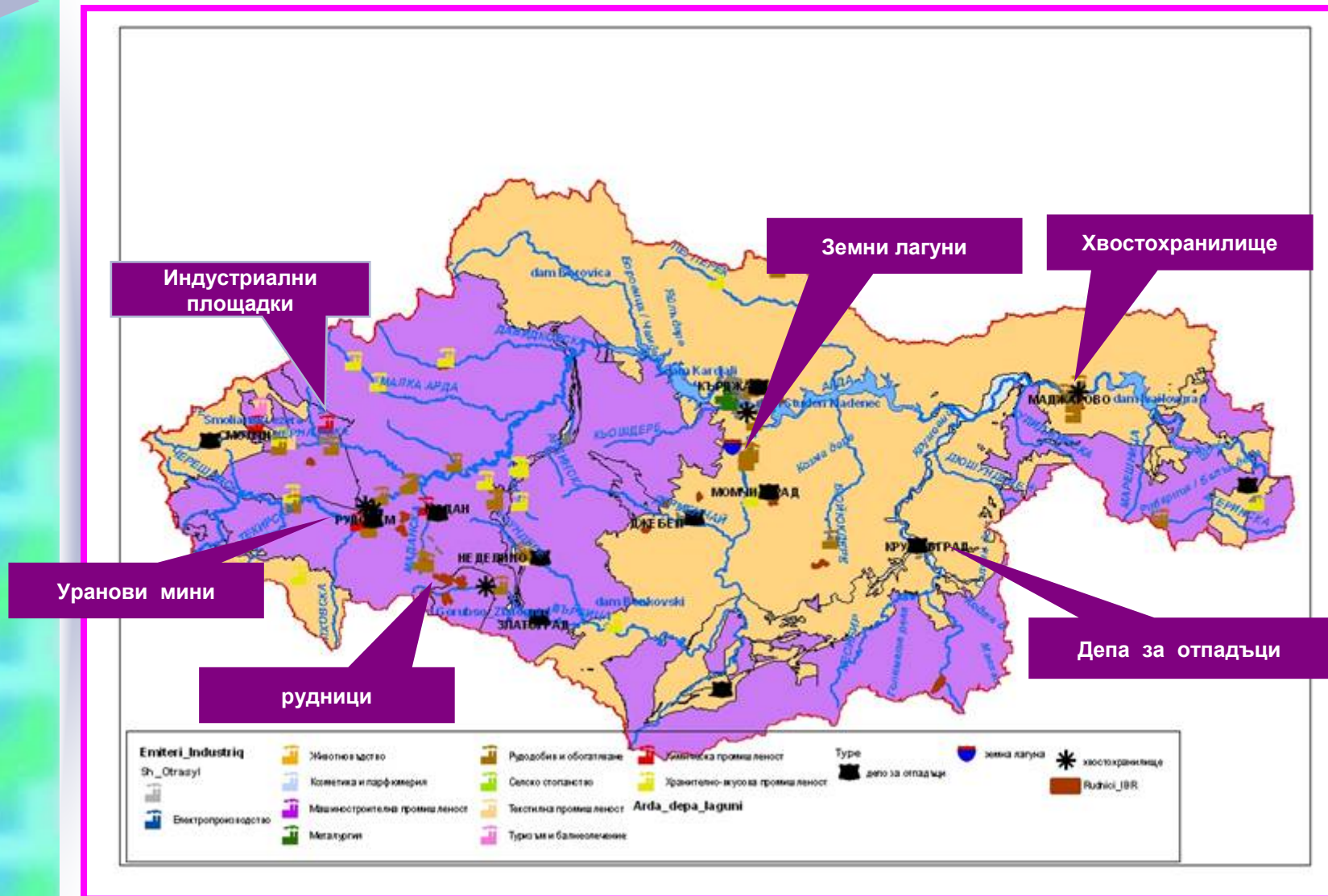
53,57 % от питейното водоползване е от подземни води

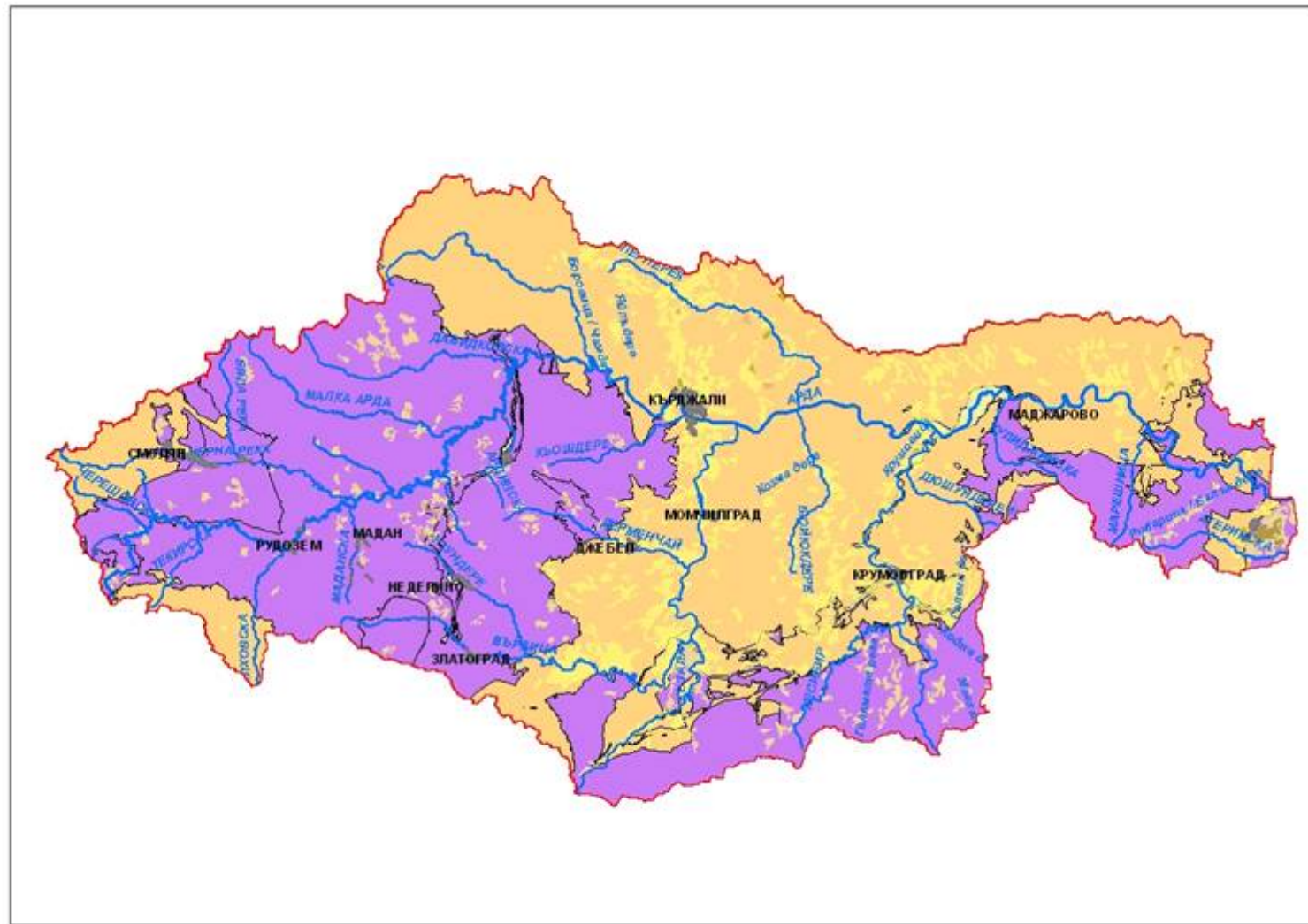
Map of the Plovdiv region showing water resources, including rivers, dams, and administrative boundaries. The map is color-coded by BG3 layer: BG3 layer 1 Q_N (light grey), BG3 layer 2 N (light yellow), BG3 layer 4 Pg (orange), BG3 layer 5 K (green), BG3 layer 7 T (blue), and BG3 layer 8 Pz_Pr_A (purple). Key locations labeled include Plovdiv, Ruzhica, Madan, Neofitovo, Zlatograd, Kresna, and others. Rivers shown include the Arda, Iskar, and others. Dams like Karakul and Kresna are marked.

ТОЧКОВИ ИЗТОЧНИЦИ НА ЗАМЪРСЯВАНЕ

[illegible]

Благодаря за вниманието

**Басейнова дирекция за управление на водите в
Източнoбеломорски район с център Пловдив**

инж.Мария Бабукчиева

Началник отдел “Планиране и стопанисване”

+359 32 63 32 98, bd_plovdiv_plan@abv.bg

www.bd-ibr.org